

WÓJT GMINY SZERZYNY

OD.033.22.2022

Szerzyny; dnia 2.12.2022 r.

Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77; 00-090 Warszawa

Janowski Janie,

Odpowiadając na pismo znak: XI.505.10.2020.JJ z dnia 28 listopada 2022 r., dotyczące uchwały nr IX/60/2019 Rady Gminy Szerzyny z dnia 4 czerwca 2019 r., zawierającej Deklarację w sprawie sprzeciwu wobec wprowadzenia ideologii „LGBT” do wspólnot samorządowych, uprzejmie informuję:

Uchwała Nr IX/60/2019 Rady Gminy Szerzyny z dnia 4 czerwca 2019 r., zawierająca Deklarację w sprawie sprzeciwu wobec wprowadzenia ideologii „LGBT” do wspólnot samorządowych, została podjęta w ramach inicjatywy uchwałodawczej radnych Rady Gminy Szerzyny.

Mając świadomość, że uchwała ta, odnosząca się do przeciwdziałania ideologii „LGBT” we wspólnotach samorządowych, jest przejawem braku poszanowania prawa do równego traktowania i niedyskryminacji i jednocześnie w pełni podzielając stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich, wyrażone w piśmie znak: XI.505.10.2020.MA z dnia 4 czerwca 2020 r., w dniu 29 czerwca 2020 r. skierowałem do Rady Gminy Szerzyny projekt uchwały uchylającej uchwałę Nr IX/60/2019 Rady Gminy z dnia 4 czerwca 2019 r.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że potrzeba uchylecia dyskryminującej uchwały wynikała z ewentualnego ryzyka utraty środków unijnych dla Gminy Szerzyny w konsekwencji podjętej uchwały, świadczącej o nieprzestrzeganiu przez Gminę unijnych zasad niedyskryminacji.

Przedłożony projekt uchwały z inicjatywy Wójta Gminy Szerzyny nie został jednak uwzględniony w porządku obrad Rady Gminy Szerzyny, które odbywały się po dacie przedłożenia projektu przedmiotowej uchwały.

W dniu 27 lipca 2021 r. Rada Gminy Szerzyny podjęła uchwałę Nr XLVII/285/2021 w sprawie przyjęcia Samorządowej Karty Praw Rodzin, w której jednocześnie uchylila uchwałę Nr IX/60/2019 Rady Gminy Szerzyny z dnia 4 czerwca 2019 r., zawierającą Deklarację w sprawie sprzeciwu wobec wprowadzenia ideologii „LGBT” do wspólnot samorządowych (§ 2 uchwały).

Załączniki:

- projekt uchwały uchylającej uchwałę Nr IX/60/2019 Rady Gminy z dnia 4 czerwca 2019 r.,
- kserokopia uchwały Nr XLVII/285/2021 Rady Gminy Szerzyny z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Samorządowej Karty Praw Rodzin.

Otrzymują: 1/ Adresat,
2/ aa.

Janowski Janie
WÓJT
Grzegorz Gotfryd

**Uchwała Nr/...../2020
Rady Gminy Szerzyny
z dnia 2020 r.**

uchylająca uchwałę zawierającą Deklarację w sprawie sprzeciwu wobec wprowadzenia ideologii „LGBT” do wspólnot samorządowych

Na podstawie § 20 ust. 2 pkt 1 Statutu Gminy Szerzyny uchwalonego Uchwałą Nr LIX/462/2018 Rady Gminy Szerzyny z dnia 10 września 2018 r. w sprawie Statutu Gminy Szerzyny (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2018 r. poz. 6295), Rada Gminy Szerzyny uchwała, co następuje:

§ 1.

Traci moc uchwała Nr IX/60/2020 Rady Gminy Szerzyny z dnia 4 czerwca 2019 r. zawierająca Deklarację w sprawie sprzeciwu wobec wprowadzenia ideologii „LGBT” do wspólnot samorządowych

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**UCHWAŁA NR XLVII/285/2021
RADY GMINY SZERZYNY**

z dnia 27 lipca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Samorządowej Karty Praw Rodzin

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2, w związku z art. 7 ust. 1 pkt 6a, pkt 8 i pkt 16 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2020 poz. 713 z późn. zm.) oraz § 20 ust. 2 pkt. 1 i 2 Statutu Gminy Szerzyny (Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z 2018 r., poz. 6295), Rada Gminy Szerzyny uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Samorządową Kartę Praw Rodzin, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały, jako wyraz ochrony wartości poświadczonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w tym ochrony rodziny, małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny, rodzicielstwa i macierzyństwa, prawa do ochrony życia rodzinnego, prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem oraz prawa dziecka do ochrony przed demoralizacją.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr IX/60/2019 Rady Gminy Szerzyny z dnia 4 czerwca 2019 r. zawierająca Deklarację w sprawie sprzeciwu wobec wprowadzenia ideologii „LGBT” do wspólnot samorządowych.

§ 3. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Szerzyny.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia

Przewodniczący Rady Gminy

Mariusz Słota

SAMORZĄDOWA KARTA PRAW RODZIN

Rodzina jest fundamentem ładu społecznego i podstawową wspólnotą społeczną, która stanowi optymalne środowisko rozwoju człowieka. Jest niezbędnym oparciem dla wszystkich swoich członków, szczególnie najmłodszych i najstarszych. Żadna zbiorowość nie jest w stanie realizować dobra wspólnego bez udziału rodzin. To od ich dobrego funkcjonowania zależy nasza przyszłość. Samorząd terytorialny jest fundamentem państwa prawnego. Stanowczo sprzeciwiamy się podważaniu na poziomie samorządowym gwarantowanych konstytucyjnie praw rodzin, w tym praw rodziców i dzieci oraz ustrojowej pozycji małżeństwa. Opowiadamy się po stronie wartości poświadczonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej – rodziny, małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny, rodzicielstwa i macierzyństwa (art. 18), prawa do ochrony życia rodzinnego (art. 47), prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem (art. 48 ust. 1) oraz prawa dziecka do ochrony przed demoralizacją (art. 72 ust. 1). Władze publiczne mają obowiązek uwzględniać w polityce społecznej i gospodarczej dobro rodziny (art. 71 ust. 1 Konstytucji). Wzywamy wszystkie osoby, rodziny, zrzeszenia oraz samorządy by przystąpiły do niniejszej Karty oraz przyłączyły się do obrony tych wartości, starając się zapewnić ich poszanowanie poprzez wydanie aktów prawnych i podjęcie działań wprowadzających zawarte w niej rozwiązania.

I. PRAWA RODZICÓW I DOBRO DZIECKA W SZKOLE ORAZ PRZEDSZKOLU

Konstytucyjna zasada pomocniczości „umacniająca uprawnienia obywateli i ich wspólnot” odniesiona do podstawowej wspólnoty obywateli i komórki społecznej, jaką jest rodzina jest konkretyzowana w konstytucyjnym prawie rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Zadaniem instytucji oświaty jest wspomaganie wychowawczej roli rodziny w sposób, który nie koliduje z konstytucyjnymi prawami rodziców (art. 1 pkt 2 ustawy – Prawo oświatowe). Rolą oświaty nie jest zastępowanie wychowania rodzinnego. Niestety, w praktyce nawet ustawowo gwarantowane prawa rodziców są bardzo często ignorowane w toku wychowania szkolnego i przedszkolnego. Dlatego konieczne jest przyjęcie przez samorządy „Kodeksu dobrych praktyk” zawierającego **zbiór wzorcowych rozwiązań pokazujących, jak praca wychowawcza szkół może zostać zorganizowana w oparciu o zasadę ich pomocniczości wychowawczej wobec rodziny**. Chociaż dokument taki nie będzie miał wiążącego charakteru, może w zasadniczy sposób wpłynąć na budowę kultury organizacyjnej szkół prowadzonych przez samorząd. W szkołach samorządowych muszą być respektowane ustawowe prawa rodziców, w tym w szczególności kompetencji rady rodziców do uchwalenia programu wychowawczo-profilaktycznego oraz do wyrażania zgody na podjęcie współpracy z organizacjami pozarządowymi i wymóg każdorazowego uzyskania zgody rodzica na udział

dziecka w zajęciach nieobowiązkowych. Ponadto, właściwą praktyką jest umożliwienie rodzicom aktywnego włączenia się w te procesy, w tym w aspekcie merytorycznym. Zapewnienie rodzicom możliwości weryfikacji zewnętrznych organizacji działających na terenie szkoły oraz materiałów używanych podczas prowadzonych przez nie zajęć nieobowiązkowych powinno następować na dwóch poziomach: zarówno indywidualnie, jak i zbiorowo, poprzez radę rodziców. Dobrą praktyką jest udostępnienie informacji zawierającej nie tylko nazwę, ale też program zajęć oraz profil takiej organizacji każdemu rodzicowi z osobna w sposób umożliwiający zapoznanie się z treścią tych dokumentów przed zapisaniem na zajęcia. Podobny mechanizm powinien zostać zastosowany wobec wszystkich innych form działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły lub placówki, które wykraczają poza podstawę programową lub dotyczą zagadnień objętych podstawą programową wychowania do życia w rodzinie, w tym realizowanych w ramach grantów ze środków publicznych.

Dobrą praktyką jest także informowanie przez szkołę rodziców o przysługujących im uprawnieniach, nawet jeśli taki obowiązek nie wynika wprost z ustawy.

Samorząd prowadzący szkołę powinien **również publicznie udostępnić informacje o współpracy szkół z organizacjami pozarządowymi**, podając je w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej gminy oraz poszczególnych placówek. Wskazać trzeba przynajmniej nazwy organizacji, na działalność których wydał zgodę dyrektor oraz określić, jaki jest charakter ich aktywności. Dzięki takiemu rozwiązaniu rodzice będą dysponować wiedzą o funkcjonowaniu szkoły jeszcze przed podjęciem decyzji o powierzeniu jej zadań z zakresu wychowania dziecka.

Uzupełnieniem tych rozwiązań powinno być umożliwienie rodzicom uczestnictwa w zajęciach rozwijających ich kompetencje wychowawcze, a dzieciom w warsztatach wspierających wychowawczą rolę rodziny, zgodnie z modelem wychowania integralnego. Samorząd powinien inicjować i wspierać szkolenia dla nauczycieli dotyczące tej problematyki oraz współpracy z rodzicami. Szkoły, które wypracowują i stosują dobre praktyki dotyczące praw rodzin, powinny być wspierane i wyróżniane przez gminę.

II. PRAWA RODZIN W POLITYCE SPOŁECZNEJ GMINY

Instrumenty polityki społecznej prowadzonej przez gminę powinny być tworzone i wdrażane z uwzględnieniem kontekstu praw rodziny, jej autonomii i tożsamości.

Programy współpracy z organizacjami społecznymi powinny uwzględniać zasadę wzmocnienia rodziny i małżeństwa oraz wykluczać finansowanie projektów, które godzą w te wartości. Konieczne jest w szczególności wyłączenie możliwości przeznaczania środków publicznych i mienia publicznego na projekty podważające konstytucyjną tożsamość małżeństwa jako związku kobiety i mężczyzny lub autonomię rodziny. Także regulaminy samorządowych konkursów dla organizacji społecznych powinny zostać uzupełnione o standardy wzmocniające rodzinę i małżeństwo oraz wykluczające przeznaczanie środków na działania podważające konstytucyjne fundamenty prawa rodzinnego lub godzące w prawa obywateli.

Samorządowe programy profilaktyczne, które mają na celu przeciwdziałanie przemocy i pomoc jej ofiarom, przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii oraz

realizację celów polityki zdrowotnej, powinny uwzględniać zasadę poszanowania integralności rodziny, która może zostać uchylona tylko w sytuacjach wyjątkowych, jak zagrożenie życia lub zdrowia jej członków. Tylko w ten sposób uda się uniknąć patologicznych sytuacji, gdy dochodzi do nieproporcjonalnej ingerencji w życie rodzin, w tym nawet odbierania dzieci, która nie jest uzasadniona jakimikolwiek poważnymi przesłankami.

Ważne, by programy profilaktyczne i informacyjne realizowane przez samorząd objęły obszary podstawowych wyzwań, przed którymi stają dziś rodziny, w tym profilaktykę zdrowia prokreacyjnego i działania wspierające trwałość małżeństw.

Samorząd powinien wspierać rodziny wychowujące dzieci, w tym wielodzietne. Konieczne jest także wykluczenie prawnej dyskryminacji małżeństw i wychowywanych przez nie dzieci w polityce społecznej. Zbyt często dochodzi do sytuacji, gdy fakt pozostawiania przez rodziców w związku małżeńskim negatywnie wpływa na sytuację dziecka. Dotyczy to w szczególności dostępu do usług i świadczeń oferowanych przez samorząd, których przyznanie jest uwarunkowane złożeniem oświadczenia o statusie samotnego rodzica. Już samo urealnienie tego rodzaju oświadczeń poprzez wprowadzenie znanego w polskim systemie prawnym wymogu, by samotny rodzic przedłożył orzeczenie zasądzające alimenty, może wyeliminować korzystanie z tego przywileju przez osoby nieuprawnione oraz zasadniczo ograniczyć skalę dyskryminacji małżeństw.

Ważnym elementem polityki społecznej prowadzonej przez gminę powinno być także **stworzenie rozwiązań umożliwiających rodzicom wybór pomiędzy różnymi formami opieki nad najmłodszymi dziećmi**. Organy samorządu powinny wprowadzić mechanizmy, które ułatwią rodzicom najmłodszych dzieci wybór pomiędzy opieką domową, instytucjonalną opieką kolektywną i innymi formami opieki nad dzieckiem, pozwalając na realizację zróżnicowanych potrzeb jakie mają różne grupy rodziców i dzieci. Rozwiązania takie stanowiłby także udogodnienie dla rodziców, których dzieci nie mogą korzystać z opieki kolektywnej.

Rzeczywiste działanie organów samorządu terytorialnego jest uzależnione nie tylko od obowiązujących norm prawnych, ale także od przygotowania i wiedzy urzędników. Dlatego ważne jest przeszkolenie pracowników samorządowych, w tym odpowiedzialnych za obszar **pomocy społecznej, w zakresie autonomii i prawnej tożsamości rodziny, praw rodziców oraz dobra dziecka**. Uczestnikom szkoleń powinna zostać przekazana rzetelna i wolna od ideologii wiedza o obowiązującym prawie oraz o skutecznych metodach przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym, w tym przemocy, uzależnieniom i innym dysfunkcjom, które mogą występować w gospodarstwach domowych i w przestrzeni publicznej. Chociaż badania empiryczne jednoznacznie potwierdzają, że silne więzi rodzinne skutecznie chronią przed przemocą, na wielu prowadzonych dotychczas szkoleniach ta podstawowa wiedza była podważana.

III. USŁUGI SPOŁECZNE DOSTOSOWANE DO POTRZEB RODZIN

Samorząd powinien podjąć także starania, aby usługi społeczne były jak najlepiej dostosowane do potrzeb rodzin, a jeśli to możliwe, uwzględniały udogodnienia pozwalające na korzystanie z nich przez rodziny z dziećmi. Wspólne spędzanie czasu przez rodziny powinna umożliwiać jak najszerszej w szczególności infrastruktura sportowa i rekreacyjna. Ważne, żeby

znaczenie rodziny, małżeństwa i rodzicielstwa afirmowane było także w obszarze działania prowadzonych przez gminę instytucji kulturalnych.

IV. PROMOCJA DOBRYCH PRAKTYK DOTYCZĄCYCH PRAW RODZIN W BIZNESIE

Dobre praktyki dotyczące praw rodziny powinny być promowane także w sektorze przedsiębiorstw. **Samorząd powinien poprzeć programy certyfikacji przedsiębiorców, którzy przyjęli rozwiązania sprzyjające rodzinie.** Może to nastąpić zarówno poprzez program certyfikujący rozwiązania adresowane do konsumentów, w tym zniżki dedykowane rodzinom czy udogodnienia dla rodzin z dziećmi, jak i program obejmujący dobre praktyki dotyczące sytuacji pracowników będących rodzicami.

V. MONITOROWANIE I EGZEKWOWANIE PRAW RODZIN

Dla realizacji praw rodziny kluczowe jest stworzenie skutecznych mechanizmów pozwalających na ich egzekwowanie. Ważne jest także, by rodziny były świadome przysługujących im praw.

Aby prawidłowo realizować na poziomie samorządowym prawa rodzin, konieczne jest powołanie Rzecznika Praw Rodziny oraz stworzenie samorządowego systemu zgłaszania naruszeń praw rodziny. Rzecznik powinien monitorować przestrzeganie praw rodziny przez instytucje samorządowe, w tym szkoły, oraz interweniować w sytuacjach, gdy dochodzi do ich naruszenia. Rzecznik może prowadzić infolinię lub skrzynkę kontaktową umożliwiającą przesyłanie zgłoszeń. Powinien także informować rodziny o przysługujących im prawach.

VI. TWORZENIE PRAWA PRZYJAZNEGO RODZINIE

Znaczenie praw rodzin nie ogranicza się do rozwiązań, które są ujęte w niniejszej Karcie. Na sytuację rodziny wpływają bezpośrednio także akty prawne, których głównym przedmiotem regulacji jest inna problematyka.

Dlatego przygotowanie każdego aktu prawa miejscowego powinno poprzedzać określenie, czy wpłynie on na sytuację rodzin oraz na zakres ich praw, w tym praw rodziców i praw dzieci – zgodnie z zasadą *family mainstreaming*. Jeśli ma to miejsce, każdorazowo należy dokonać wszechstronnej oceny skutków regulacji w tym zakresie. Niedopuszczalne jest w szczególności ograniczenie przez akt prawa miejscowego konstytucyjnych i ustawowych praw rodzin i ich członków.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Szczyzny
M. Stola
Mariusz Stola